

Seat
No.**B. Lib & Inf. Sc. (Semester - I) Examination, 2013****Library & Information Science (Paper - I)****Management of Libraries and Information Centres****Sub. Code : 47733****Day and Date : Monday, 06 - 05 - 2013****Total Marks : 80****Time : 11.00 a.m. to 2.00 p.m.**

- Instruction:** 1) All Questions are compulsory
2) All questions carry equal marks.

Q.1) What is Human Resource Management ? Explain the recruitment procedure of staff in the libraries
[20]

OR

Enumerate principles of management and discuss how they are applicable in Libraries.

Q.2) Describe salient features of library building and explain their importance at the time of planning stage.
[20]

OR

What is Financial Management ? Describe Various budgeting techniques used for preparation of library budget.

Q.3) Define planning state its need and explain how library policies and procedures play an important role in the Process of planning.
[20]

OR

Discuss Functions of Management with their application in libraries and information centre.

Q.4) Write Short Notes on any Four of the Following
[20]

- 1) Concept of Scientific for Management
- 2) Job Analysis and Job Evaluation
- 3) Motivation
- 4) Out Sourcing
- 5) Contingency Management
- 6) Budgetary Control

मराठी रूपांतर

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न लिहिणे आवश्यक आहे.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1) मानवी संसाधन व्यवस्थापन म्हणजे काय ? ग्रंथालयातील नवीन सेवक भरती प्रक्रियेचे स्पष्टीकरण द्या. [20]
किंवा

व्यवस्थापनाची तत्वे सांगा व व्यवस्थापनाच्या तत्वांचा ग्रंथालयीन वापर यावर चर्चा करा.

प्र.2) ग्रंथालय इमारतीच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा व ग्रंथालय इमारतीचे नियोजन करताना त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा. [20]

किंवा

आर्थिक व्यवस्थापन म्हणजे काय ? ग्रंथालयाचे आर्थिक अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या विविध तंत्रांचे पध्दतीचे वर्णन करा.

प्र.3) नियोजनाची व्याख्या द्या. नियोजनाची गरज सांगा व ग्रंथालयाची धोरण व पध्दती यांची नियोजनामध्ये महत्त्वपूर्ण भूमिका स्पष्ट करा. [20]

किंवा

ग्रंथालय व माहिती केंद्रामध्ये व्यवस्थापनाच्या कार्याचा वापर याची चर्चा करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा :- [20]

- 1) शास्त्रीय व्यवस्थापनाची संकल्पना
- 2) कामाचे पृथक्करण व कामाचे मूल्यमापन
- 3) प्रेरणा
- 4) बाह्य घटकाद्वारे व्यवस्थापन (Outsourcing)
- 5) आकस्मिक प्रकारचे व्यवस्थापन
- 6) अंदाजपत्रकीय नियंत्रण

*****